
A parlamenti választási törvény és az összefogás esélyei

2012. 4. 12.

Március 27-én a román parlament frakcióvezetői megegyeztek, hogy [bizottságot hoznak létre](#) a 35/2008-as parlamenti választási törvény módosítása érdekében. Habár a 35-ös törvény módosítása rögtön már a 2008-as választások után megfogalmazódott, sőt, az első Boc-kormány programjába is bekerült, érdemleges döntésekre azonban azóta sem került sor. Az új bizottság első, április 3-i ülésén mindössze annyi derült ki, hogy [két lehetőséget vesznek számba](#), a jelenlegi törvény megőrzését kisebb módosításokkal, illetve egy új törvény megalkotását.

Az őszi parlamenti választásokon a sokak által kért magyar összefogás, illetve a magyarság parlamenti képviseletének az esélyeit a választási törvény előírásai határozzák meg. Ezért a magyar képviselet esélyeit mind az új választási törvény lehetséges alternatívái, mind pedig a 35/2008-as törvény változatlan alkalmazása tekintetében meg kell vizsgálni.

Új választási törvény – az arányos rendszer megfontolandó változatai

Az erdélyi magyarság parlamenti képviselete szempontjából kétségtelenül az arányos választási rendszerek valamelyik formája a legmegfelelőbb megoldás, de a lehetséges formákról igazi viták nem folytak eddig sem az RMDSZ belső nyilvánosságában, sem erdélyi magyar szakmai fórumokon. A most alakult bizottság feladatára vonatkozóan Cezar Preda képviselő (PDL, Buzau megye) azt hangoztatta, hogy [vissza kell térni a listás választási rendszerre](#), különben – a mostani törvény „labilis”, kiszámíthatatlan eredményei folytán – egyre több bűnöző kerül be a parlamentbe. Úgy tűnik tehát, hogy formálódóban van egy pártközi konszenzus az arányos listás választási rendszerhez való visszatérésre nézve. Azonban ennek a korábbi, zárt pártlistás módja (vagyis hogy a listán a jelöltek sorrendjét a pártok szabják meg) nem az egyetlen lehetőség. Amennyiben a parlamenti pártok az arányos listás rendszer mellett döntenek, a korábbi mellett legalább két olyan, tágabb körben is ismert megoldást számba vehetnek, amely megőrzi a korábbi arányosságokat. Ezek:

a) a német mintájú, perszonalizált arányos választási rendszer romániai változatának kialakítása. Németországban ez a választási rendszer 1949 óta van érvényben (kisebb módosításokkal), sőt, a német egyesítés után kiterjesztették az egyesített szövetségi állam egész területére. A mandátumok két egyenlő részre vannak osztva; egyik felület egyéni választókerületekben lehet elnyerni, relatív szótöbbséggel, a másik felület listákról osztják, ezek kompenzációs mandátumoknak is tekinthetők, mert szerepük az, hogy a választás végeredményét a pártpreferenciáknak megfelelő, listákra leadott szavazatarányhoz közelítsék. A szavazó ebben a választási eljárásban két szavazócédulát kap, az egyiket egyéni választókerülete jelöltjeire szavaz, a másikkal pártpreferenciáját jelöli meg a tartományi (Land) szinten összeállított jelöltlistákon. Ezért ezt a rendszert sokan „vegyes rendszernek” nevezik. Igaz, a rendszert talán nehezebb lenne hozzáigazítani Románia jelenlegi, megyéken alapuló képviseleti rendszeréhez, azonban a regionális reform végrehajtását követően mindenképpen megfontolandó alternatíva lehet.

b) a korábbi zárt listás rendszer átalakítása nyitott listássá. Ez esetben a választópolgár nem csupán egy párt listájára szavazhat, hanem annak valamelyik jelöltjére is. Azaz: e listák esetében a

választónak módjában áll a jelöltek sorrendjét a párt által megadott listán megváltoztatni azáltal, hogy kedvenc jelöltjére szavaz. Ez történhet akár úgy, hogy a párt által már megállapított jelöltsorrendet a szavazócedulákon megjelenő preferenciák megváltoztatják (bizonyos számú, egyénre leadott szavazat fölött), akár úgy, hogy, maguk e preferenciaszavazatok alakítják ki a jelöltek végső sorrendjét (a pártok sorrendet nem állapítanak meg, a lista csupán a jelöltek felsorolását tartalmazza). E módszer eléggé elterjedt, alkalmazzák például Belgiumban, a skandináv államokban. Romániai bevezetése a 2008 előtti (373/2004-es számú) választási törvény kisebb módosításával könnyen kivitelezhető lehet.

Mindkét megoldás eleget tesz annak az igénynek is, amely a 35/2008-as parlamenti választási törvény kidolgozásakor indokként felmerült, azaz hogy teremtsen lehetőséget a választónak arra, hogy személyekre is szavazhassanak, ne csak listára. Az erdélyi magyar pártok versenyét és összefogását mindkét modell esetében nagymértékben a törvénybe beépített küszöb határozza meg. Megjegyzendő, hogy a 35/2008-as törvényben szereplő alternatív küszöb épp a német törvényben szereplő megoldást vette át.

A küszöbök és az összefogás esélyei

Amennyiben a jelenlegi választási törvény marad hatályban, az arányos képviselőt nagyjából biztosított. A speciális kérdés, amelyet a törvény kapcsán külön elemezni érdemes, az a törvénybe foglalt kétféle választási küszöb, és hogy az milyen esélyeket biztosít több magyar párt esetén az összefogásra, illetve a mandátumszerzésre versenyük esetén. Az első küszöb a százalékos küszöb, amely 5% a politikai pártok esetében, 8% a kéttagú, 9% a háromtagú és 10% négy vagy annál több pártból álló koalíciók számára. A második, alternatív küszöb ezzel szemben lehetővé teszi, hogy az a párt, választási szövetség vagy kisebbségi szervezet, amely egyszerre három szenatori és hat képviselőházi egyéni választókerületben az élen végzett (vagyis elég a relatív többség), bejusson a parlamentbe abban az esetben is, ha nem teljesítette a százalékos küszöböt.

Míg a százalékos küszöb progresszív növekedése gyakorlatilag kizárja a választási koalíciót a magyar pártok között (annak ugyanis nyolc vagy kilenc százalékot kellene elérnie a bejutáshoz), addig az alternatív küszöb a törvény szövege szerint egyformán vonatkozik pártokra és választási koalíciókra. Ezt a küszöböt kifejezetten azért hozták létre a 2008-as választások előtt, hogy az RMDSZ parlamenti képviselője biztosított legyen. (Nem hiába szoktak erre a kitételre „lex RMDSZ”-ként hivatkozni.)

A magyar pártok koalíciókötése 2008-ban is rengeteg vitát generált; ezek közül csupán két, a vitákban folyamatosan visszaköszönő, a parlamenti küszöbvel kapcsolatos érvet kívánunk megvizsgálni. Mindkét érvet az MPP vezetői hozták fel az RMDSZ-szel szembeni koalíciós potenciáljuk növelése érdekében. Az első szerint a magyar összefogás olyan jelentős mértékben megnövelné a magyar választók szavazókedvét, hogy akár a nyolc százalékos küszöb is elérhető volna. Erre az alapot a 2007-es európai parlamenti választások szolgáltatták, amikor az RMDSZ és Tőkés László összeadott eredménye a szavazatok 8,96%-át tette ki. Ez az érv azonban nem állja meg a helyét, ugyanis a választók lényegesen másképp viselkednek a különböző típusú választásokon, és míg az európai választásokon a román választók jóval kevésbé mozgósíthatók, a parlamenti választásokon nem állapítható meg jelentős különbség a románok és magyarok szavazókedve között. A nyolc százalék fölötti eredményben bízva koalíciót kötni tehát egyértelműen felelőtlen döntés lett volna és lenne ma is, ráadásul ma már három párt van, ez pedig már kilenc százalékot jelent.

A másik érv ennél lényegesen komolyabb volt, és arra épült, hogy az alternatív küszöb egyaránt vonatkozik az egyedül induló pártokra és a választási koalíciókra, így ha a nyolc százalék nem is lenne meg, a hat plusz hármas kombinációval koalícióban is be lehetne jutni a parlamentbe. Az RMDSZ azonban azzal érvelt, hogy ez a megoldás sem tekinthető biztosnak. Bár a törvény *betűje* ugyan valóban ezt tartalmazza, könnyen meglehet, hogy szövegezési mulasztással vagy hibával állunk szemben, mivel egy ilyen kitétel ellentétes volna a törvény *szellemével*, amelynek lényege a küszöb progresszív növekedése (hiszen Romániában 1992 óta ilyen természetű a küszöb). Ezért egy esetleges magyar koalíció könnyen támadhatóvá válna, mivel nem kizárt, hogy a választási

hatóság vagy az alkotmánybíróság a törvény szellemére hivatkozó értelmezést hozna. A kérdés tisztázása érdekében az illetékes állami szerveknek kellene állást foglalniuk.

Az alternatív küszöb kapcsán azonban két lehetséges együttműködési formán is el lehet gondolkozni. Az első a klasszikus koalíció, közös jelöltlistákkal, a második pedig egy koordinált jelöltállítás, vagyis a választókerületek elosztása a pártok között oly módon, hogy minden párt teljesítse a hat plusz hármast követelményt.

Az első esélyei a kedvező törvényértelmezéstől függenek. Ha a törvény valóban szó szerint olvasandó, minden szempontból ez a fajta együttműködés preferálandó. Ha azonban az értelmezés nem kedvező, marad egy második lehetőség, amely azt jelentené, hogy a magyar pártok ne versenyezzenek egymással az egyes egyéni választókerületekben, hanem osszák el azokat egymás között oly módon, hogy mindegyiknek jusson legalább hat biztos képviselői és három biztos szenátori kerület. E lehetőség realizálásának értékeléséhez először meg kell vizsgálni közelebbről a választókerületeket, és fel kell mérni az e téren várható változásokat.

Az alternatív küszöb szempontjából nem a megszerzett mandátumok száma a lényeges, hanem az, hogy az egyes pártok jelöltjei hány egyéni választókerületben végeztek az első helyen (ami a választási rendszer sajátosságai miatt [nem ugyanaz](#)). Az alábbi táblázat azt szemlélteti, hogy 2008-ban a parlamentbe bekerülő pártok hány egyéni választókerületben végeztek az élen, illetve végül hány mandátumot szereztek:

	PD-L	PNL	PSD-PC	RMDSZ
képviselőház első helyek	138	37	117	23
szenátus első helyek	58	15	55	9
képviselői mandátumok	115	65	114	22
szenátori mandátumok	51	28	49	9

Látható, hogy az RMDSZ eggyel több egyéni választókerületben végzett az élen, mint ahány képviselője lett végül az arányos mandátumelosztás következtében, míg a szenátus esetében nem volt különbség. E választókerületek közül azonban nem mindegyik mondható biztosnak magyar szempontból. A következő két táblázatban azt tüntettük fel, hogy mekkora előnnyel végzett az RMDSZ a legerősebb román párt előtt ott, ahol első lett, illetve azt is kiszámoltuk, hogy mekkora lett volna ez a különbség, ha a PSD és a PNL koalícióban indul (ahogyan az idén készülnek). Természetesen utóbbi számítás csak orientatív jellegű, hiszen azóta a pártok közötti erőviszonyok jelentősen átrendeződtek, és új pártok is megjelentek. A magyar szempontból biztosnak tekinthető körzeteket félkövérrel kiemeltük (a számok százalékokat jelentenek)

	PDL	PNL	PSD	RMDSZ	USL	előny	Előny (USL)
Bihar1	13.57	10.37	13.17	59.41	23.54	45.84	35.87
Kovászna1	8.24	2.95	8.78	55.62	11.73	46.85	43.90
Kovászna2	7.48	5.36	15.15	68.57	20.51	53.42	48.06
Hargita1	4.03	2.05	3.32	89.66	5.37	85.63	84.29
Hargita2	4.72	3.96	7.60	71.50	11.57	63.89	59.93
Maros1	24.37	5.62	13.63	49.61	19.25	25.24	25.24
Maros2	8.73	4.18	8.44	66.53	12.62	57.80	53.91
Szatmár2	13.93	12.66	16.10	52.00	28.76	35.90	23.24
Szilágy1	25.06	9.71	19.14	44.06	28.85	18.99	15.20

A lakosság szám csökkenése és a körzetek

2012-ben azonban a helyzet biztosan nem ez lesz. A nemrég nyilvánosságra hozott népszámlálási eredmények tükrében ugyanis az ország lakossága jelentős mértékben lecsökkent, és emiatt a honatyák számának is csökkennie kell. Minden megyének annyi mandátum jár, ahányszorososa a lakosság az ún. képviseleti normáknak (a választási törvény értelmében 70.000 lakosra jut egy képviselő és 160.000 lakosra egy szenátor), továbbá, ha az osztás után fennmaradó maradék meghaladja e képviseleti normák felét, még egy további mandátum jár a megyének. Ugyanakkor a törvény azt is előírja, hogy a képviselők száma egy megyében nem lehet kevesebb négynél, a szenátoroké pedig kettőnél.

Becsléseink szerint a román parlament létszáma 279 képviselőre, illetve 124 szenátorra fog csökkenni (beleértve a külföldön élők négy képviselőjét és két szenátorát), vagyis 35 képviselővel és 13 szenátorral lehet kevesebb.

A jelenleg magyar képviselettel is rendelkező megyék közül valószínűsíthető a képviselői mandátumok számának csökkenése Arad (6), Bihar (8), Brassó (7), Hargita (4) és Máramaros (6) megyében, továbbá a magyar képviselettel már nem rendelkező erdélyi megyék közül Hunyad (6), Szeben (5) és Temes (9) megyében. Kolozs megye határeset, de ott is vélhetően eggyel kevesebb mandátummal kell számolni (9). Biztosan elveszít egy szenátori helyet Maros (3) és nagy valószínűséggel Bihar (3) is. Szintén biztos a mandátumcsökkenés Brassóban (3), és Szebenben (2), míg Hunyad (2) határeset, ám utóbbi három megye magyar szempontból a szenátus vonatkozásában már rég nem releváns. (Zárójelben a megmaradó mandátumok számát tüntettük fel; a csökkenést akkor nem tekintettük biztosnak, ha az előzetes népszámlálási adatoknak a képviseleti normával való elosztása nyomán a maradék értéke 0,4-0,49 közötti).

Érdekességként megemlítenénk, hogy ha nem volna a minimális négy, illetve két mandátumot biztosító kitétel, a mandátumvesztés ennél is nagyobb volna a magyar megyékben. Eddig csak Kovászna megyében állt fenn ez a helyzet (3,18 és 1,39, az új eredmények szerint pedig 2,95 és 1,29 a lakosság alapján járó képviselők, illetve szenátorok száma). 2012-től azonban Szilágy és Tulcea megye is csak e szabálynak köszönhetően tarthatja meg eddigi képviseleti szintjét. Számunkra itt nyilván Szilágy megye a fontos, amely lakossága alapján csak egy szenátorral és három képviselővel rendelkezhetne, ez pedig a magyar szenátori mandátum biztos elvesztésével volna egyenértékű. (Mivel a 4+2-es minimum szabály 1992 és 2008 között csak Kovászna megyében volt alkalmazható, azt úgy is felfoghatjuk, mint egy kompromisszumot, amelynek értelmében az ottani románok kaptak egy képviselői mandátumot, cserébe pedig a magyarok egy második szenátorit.)

A lakosságcsökkenés következtében tehát magyar szempontból a 2008-asnál kevesebb biztos választókerülettel kell számolni. Maros megyében egy magyar szempontból biztos szenátori körzet egyértelműen megszűnik (ez Frunda György polgármesteri ambíciói szempontjából is érdekes adalék). A Hargita megyei mandátumvesztés elvileg nem kellene magyar szempontból veszteséget eredményezzen, ám már 2008-ban is úgy osztották fel a megyét, hogy létrejöjjön egy román

többségű kerület. Bár ez már akkor is csak annak árán sikerült, hogy az ötödik kerület lakossága lényegesen kisebb volt a többi négyénél, nem zárható ki, hogy idén ennél durvább egyenlőtlenéget is elfogadhatónak tart majd a nagyobbik kormánypart a hargitai román képviselőbiztosítása érdekében. (Ez ellen szól azonban az a tény, hogy a hargitai román mandátumot nagyobb eséllyel a PSD nyerné.) Bihar megyében a képviselői és a szenátori körzeteket is át kell rajzolni, ám ott vélhetően fenntarthatóak lesznek a magyar szempontból biztos körzetek. A többi magyar érdekeltségű megyében nem találunk biztos magyar körzeteket, Arad, Máramaros és Brassó, valamint Kolozs második képviselője 2008-ban is az országos visszaosztásból került ki, és ezekre a mandátumokra a megyék helyszámának csökkenése nem, vagy csak áttételesen hat majd ki.

A megszűnő egyéni körzetek miatt az elosztható „torta” 2012-ben 7 vagy 8 biztos szenátori és 15, igen kedvező esetben továbbra is 16 biztos képviselői választókerület. Látható, hogy mindhárom magyar part számára nincs elegendő biztos választókerület, esetleg az jöhet számításba, hogy az RMDSZ és egyesült ellenzéke osztozzon a biztosnak tekinthető választókerületeken. Ám ebben az esetben is gyakorlatilag fele-fele vagy határesetben 6:4 arányú alkura lenne szükség (hat képviselői és három szenátori kerület átadására az ellenzéknek), aminek következtében az RMDSZ legfeljebb kilenc képviselői és öt szenátori körzettel maradna. Egy ilyen arányú osztozkodáshoz az RMDSZ ellenzékének meg kellene szereznie a helyhatósági választásokon a magyar szavazatok legalább negyven százalékát. Ez nem lehetetlen, ám nem is nagyon valószínű, legalábbis a 2008-as eredmények tükrében.

Ám a magyar szempontból biztos kerületek elosztásának latolgatásakor figyelembe kell venni a választási rendszer egy további sajátosságát is. Bár az abszolút többséggel nyerő jelöltek egyből mandátumot szereznek, amennyiben pártjuk elérte a százalékos vagy az alternatív küszöböt, a pártok által megszerezhető mandátumok száma elsősorban nem attól függ, hogy hány választókerületben végeztek az élen. Az alternatív küszöb elérése tehát csupán a bejutás tényét szavatolja, de a képviselő ereje nem attól függ, hogy hány kerületben végzett az élen a part. A választási rendszer ugyanis az egyéni választókerületek bevezetése ellenére is alapvetően egy arányos rendszer maradt, a mandátumokat két körben, előbb a megyékben, majd az országos töredékszavazatok alapján ítélik oda. Emiatt a pártok számára minden egyes szavazat számít, és ha egy part visszalép egy választókerületben, akkor az országos és a megyei szintű elosztásban is hátrányba kerül. Ez pedig akár számottevő hátrányt is okozhat, még akkor is, ha a magyar pártok mindenhol abszolút többséggel nyernék a választókerületeket.

Az RMDSZ 2008-as mandátumainak kiosztási módját az alábbi táblázat szemlélteti. Látható, hogy az RMDSZ első körben 14 képviselői és négy szenátori mandátumhoz jutott, nyolc képviselői és öt szenátori mandátumot pedig az országos visszaosztásból szerzett, ami egyáltalán nem elhanyagolható a képviselő ereje szempontjából.

	Képvi- selő össz.	Képv. megyei kör	Képv. országos vissza- osztás	Abszolút többség egyé- niben	Szenátor összesen	Szen. Megyei kör	Szen. Országos vissza- osztás	Abszolút többség egyé- niben
Arad	1	0	1	0	0	0	0	0
Bihar	3	2	1	2	1	1	0	1
Brassó	1	0	1	0	0	0	0	0
Kolozs	2	1	1	0	0	0	0	0
Kovácsna	3	2	1	3	2	1	1	2
Hargita	4	4	0	4	2	1	1	2
Maros	3	3	0	3	2	1	1	1
Máramaros	1	0	1	0	0	0	0	0
Szatmár	2	1	1	1	1	0	1	1
Szilágy	1	1	0	1	1	0	1	0
külföld	1	0	1	0	0	0	0	0
Összesen	22	14	8	14	9	4	5	7

A kérdés tehát az, hogy az egyéni választókerületek felosztása esetén mi történne a megyei és az országos elosztásban. Ez nagyon bonyolult kérdés, ezért nem végezhetünk minden lehetséges tényezőt figyelembe vevő szimulációt a 2008-as adatokon. Csak a legfontosabbak: az egyéni választókerületek száma bizonyos megyékben csökkenni fog, ezért az első körben nehezebb lesz mandátumot szerezni; az USL-szövetség vélhetően több mandátumot fog szerezni az első körben, mint amennyit a két tagpárt külön-külön szerezne; a magyar szavazatok megoszlása két párt között viszont ezzel épp ellentétes tendenciához vezetne, ha csak nem teljes megyéket osztanak el egymás között a pártok. Az első körben kiosztható mandátumok száma nagyban függ a be nem jutó pártokra leadott elveszett szavazatoktól, amit a pártrendszer jelenlegi átalakulása miatt semmiképp se lehet előrelátni; és természetesen a két változás között még rengeteg egyéb különbség lesz.

A magyar képviselő várható változásának határait elosztott választókerületek esetén azonban egy nagyon egyszerű szimulációval is meg lehet világítani. Egyszerűen újraszámoltuk a 2008-ban országos szinten kiosztott 71 képviselői és szintén 71 szenátori mandátum sorsát, ha a magyar szervezetek fele-fele, illetve 2:1 arányban osztoznának a töredékszavazatokon (ez nagyjából megfelelné a választókerületek fele-fele, illetve maximális RMDSZ – éppen bejutó ellenzéke arányban történő elosztásának). Elvégeztük továbbá a számítást a PNL és PSD szavazatait külön és együtt számolva is.

Az eredmények azt mutatják, hogy a szenátus esetében mindkét magyar-magyar elosztás esetén elveszne egy mandátum, ha a PSD és a PNL szavazatait együtt számoljuk. A képviselőház esetén fele-fele arányban elosztott magyar töredékszavazatok esetén nem volna mandátumvesztés, ám a 2:1 elosztás már egy mandátummal kevesebbet eredményezett volna magyar szempontból (függetlenül attól, hogy az USL-szövetség szavazatait összeadjuk-e vagy sem).

Megjegyzendő, hogy a PSD és a PNL közös indulása esetén a pártszövetség töredékszavazatainak száma vélhetően alacsonyabb volna az általunk használt saját eredményeik összegénél, mivel több mandátumhoz juthatnának az első, megyei elosztási körben, mint külön, így kevesebb szavazatot vinnének az országos szintre. Továbbá megosztott magyar szavazatok esetén a magyar szervezetek kevesebb mandátumot szereznének az első körben, viszont több töredékszavazattal vennének részt a második körben, mint az RMDSZ 2008-as töredékszavazatok-száma. Ezeket a tényezőket nem állt módunkban beépíteni a szimulációba.

Az újraszámolásokból tehát az a következtetés vonható le, hogy ha a magyar pártok külön indulnának, felosztva egymás között a magyar szempontból biztos választókerületeket, akkor nem zárható ki, hogy az országos elosztásban alkalmazott d'Hondt módszer nagyobb pártoknak kedvező sajátosságai miatt egy-egy szenátori és képviselői mandátum elveszne.

Következtetések

1. Ha a választási törvény módosítására sor kerülne, akkor az arányos rendszer megőrzése mindenképpen fontos lenne a magyar képviselő szempontjából. A korábbi modell (a 373/2004-es számú törvény) mellett megfontolandó lehet a német mintájú, perszonalizált arányos választási rendszer adaptációja vagy a korábbi, zárt listás rendszer nyitott listássá alakítása. A magyar

képviselőt szempontjából fontos lenne továbbá a küszöb csökkentése is.

2. Ha a jelenlegi, 35/2008-as törvény marad érvényben (az egyéni körzetek átalakításával), akkor a százalékos küszöb a magyar-magyar koalíció („magyar összefogás”) számára teljesíthetetlen, az európai parlamenti választásokon tapasztalt lényegesen magasabb magyar részvétel parlamenti választáson nem ismételhető meg.

3. Az alternatív küszöb a törvény szó szerinti olvasatában egyformán vonatkozik egyedül induló pártokra és választási koalíciókra, függetlenül az azokat alkotó pártok számától. A 2008-as tapasztalat alapján azonban nem zárható ki, hogy szövegezési mulasztásról van szó, mivel a román választási törvény szellemiségéhez a progresszív küszöb áll közelebb. Ezért ezt az alternatívát csak az illetékes állami szervek megnyugtató jogértelmezése esetén lehet választani. A magyar pártok prioritásnak kellene tekintsék e kérdés tisztázását.

4. Ha az előző pontban tárgyalt kérdésre a válasz negatív is, az alternatív küszöb lehetőséget adna egy koordinált jelöltállításra, vagyis a pártok (RMDSZ, EMNP, MPP) kölcsönösen visszaléphetnék egy jól kigondolt földrajzi elosztás szerint. Ez ugyan nem járható út három magyar párt számára, mivel nincs elegendő biztosan nyerhető választókerület (és a lakosság csökkenése miatt 2008-hoz képest is minimális csökkenés várható e téren), két párt között azonban elméletileg lehetséges egy ilyen alku. Ehhez azonban az kellene, hogy az RMDSZ ellenzéke a helyhatósági választásokon a magyar szavazatok körülbelül 40 százalékát tudja felmutatni, ami ugyan nem lehetetlen, ám nem is túl valószínű. Egy hasonló megoldás esetén ugyanakkor számolni kell valamennyi további mandátumvesztéssel is (kb. egy képviselő és egy szenátor), ami abból fakad, hogy a választási rendszer a nagyobb pártokat részesíti előnyben.